

КЕРІВНІ ПРИНЦИПИ ОЕСР ДЛЯ БАГАТОНАЦІОНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Національний контактний пункт
Україна
2017

ПЕРЕДМОВА

1. Правила ОЕСР про діяльність багатонаціональних підприємств / транснаціональних корпорацій (ТНК) далі – Керівні принципи, є рекомендаціями урядів країн, в яких ТНК ведуть свою діяльність. Вони складаються з принципів і стандартів рекомендаційного характеру для відповідального ведення бізнесу відповідно до чинних законів. Керівні принципи спрямовані на забезпечення того, щоб діяльність цих підприємств була узгоджена з політикою уряду, спрямована на посилення основ взаємної довіри між корпораціями і товариствами, в яких вони ведуть свою діяльність, надання допомоги в поліпшенні іноземного інвестиційного клімату і на збільшення внеску ТНК у сталий розвиток. Керівні принципи є частиною Декларації ОЕСР "Про міжнародні інвестиції та багатонаціональні підприємства", в якій також йдеться про національний режим, про колізійні вимоги до корпорацій і про міжнародні інвестиції: прямі і портфельні.

Керівні принципи визначають принципи добровільної дії та стандарти відповідальної ділової поведінки, відповідно до діючого законодавства і є визнаними в світі стандартами. Проте, країни, що дотримуються Керівних принципів, беруть на себе обов'язкове до виконання зобов'язання їх впровадження відповідно до Постанови Ради ОЕСР стосовно Керівних принципів ОЕСР щодо багатонаціональних підприємств. До того ж, питання, охоплені Керівними принципами, можуть також бути предметом національного законодавства та міжнародних зобов'язань.

2. Міжнародний бізнес пережив глибокі структурні зміни і самі Керівні принципи були покликані відобразити ці зміни. З ростом сфери послуг і торгівлі інтелектуальною власністю, та розвитком економіки на базі Інтернет сфери послуг і технологій вийшли на міжнародний ринок. Великі корпорації досі володіють значною часткою міжнародних інвестицій, і існує тенденція до їх широкомасштабного злиття на міжнародному рівні. У той же час частка іноземних інвестицій невеликих і середніх корпорацій також зросла, і ці корпорації на сьогоднішній день відіграють зростаючу роль у міжнародному ринку. Як ТНК, так і їх філії поширили свій вплив на більш широкий діапазон ділових відносин і організаційних форм. Стратегічні союзи і більш тісні контакти з постачальниками і підрядниками приводять до стирання кордонів корпорації.

3. Швидка зміна структури ТНК також відбивається на їх діяльності в світі, що розвивається, де швидко зростає кількість прямих іноземних інвестицій. У країнах ТНК збільшили асортимент продукції, що поставляється на ринок первинної продукції, вони працюють у сфері видобувної промисловості, у сфері технологій і на ринку послуг. Поява багатонаціональних підприємств, які працюють в країнах, що розвиваються, як головних міжнародних інвесторів, стає ще одним значним явищем.

4. Діяльність ТНК, через міжнародну торгівлю та інвестиції, посилила і поглибила зв'язки, які з'єднують країни та регіони з іншими країнами світу. Ця діяльність приносить суттєві доходи країнам, в яких корпорації здійснюють свою діяльність і країнам, в яких корпорації зареєстровані. Ці доходи збільшуються, коли ТНК поставляють на ринок конкурентоспроможні продукти та послуги і коли вони забезпечують особам, які вкладають капітал у цю справу, доходи, на які вони розраховують. Їх торгівля та інвестиційна діяльність

сприяє ефективному використанню капіталу, технологій, людських і природних ресурсів. Вони полегшують передачу технологій між регіонами світу і розвиток технологій, що відображає місцеві умови. Через формальне навчання та навчання в процесі роботи корпорації також сприяють розвитку капіталу людських ресурсів та створюють можливості для зайнятості у приймаючих країнах.

5. Природа, масштаби та швидкість економічних змін стали причиною нових стратегічних вимог до корпорацій та їх акціонерів. ТНК мають можливість застосовувати кращу практичну політику для сталого розвитку, політику, яка б забезпечила узгодження суспільних, економічних, соціальних і екологічних інтересів. Можливості ТНК забезпечити сталий розвиток в значній мірі підвищується, коли в торгівлі та інвестиційній діяльності вони керуються принципом відкритих, конкурентних і належним чином регульованих ринків.

6. Багато ТНК довели, що повага до високих стандартів поведінки в бізнесі може збільшити зростання. Сьогоднішні конкуруючі сили є досить інтенсивними, вигляд ТНК змінюється в залежності від правової, громадської і політичної обстановки в світі. У такій ситуації, деякі корпорації можуть бути зацікавлені, можливістю діяти відповідно до більш низьких стандартів і принципів поведінки, намагаючись виграти за допомогою неналежних, антиконкурентних переваг. Така практика, здійснювана декількома ТНК може підняти питання про репутацію багатьох ТНК і викликати громадський інтерес. Багато корпорацій, реагуючи на подібний суспільний інтерес, розробляють внутрішні програми, керівництва і системи управління, які призначені для організації працюючих в корпорації громадян, для належного ведення бізнесу та керівництва персоналом. Деякі з таких програм викликали необхідність надання консультативних, аудиторських та нотаріальних послуг, що сприяє накопиченню досвіду в цих сферах.

7. Підприємства також проводили соціальний діалог з питань відповідального ведення бізнесу та працювали із зацікавленими сторонами, включно в контексті багатосторонніх ініціатив, з метою розробити керівництво щодо відповідальної ділової поведінки. Керівні принципів поділяють очікування урядів різних країн від діяльності корпорації і є відправним пунктом організації своєї діяльності для корпорацій і для інших зацікавлених сторін. Таким чином. Керівні принципи доповнюються і уточнюються в індивідуальному порядку, щоб визначити і надалі дотримуватися принципів відповідальної поведінки в бізнесі.

8. Уряди співпрацюють один з одним і з іншими учасниками з метою посилити міжнародні правові і політичні рамки, в яких ведеться бізнес. Початок цього процесу можна віднести до роботи Міжнародної організації праці (МОП) на початку двадцятого століття. Ухвалення організацією об'єднаних націй (ООН) Загальної декларації прав людини в 1948 році було іншою знаковою подією. Цю справу було продовжено подальшим розробленням стандартів, що мають відношення до багатьох аспектів відповідальної ділової поведінки, – і цей процес триває до цього дня. ОЕСР зробила значний внесок до цього процесу розробленням стандартів, що охоплюють доквілля, боротьбу з корупцією, захист інтересів споживачів, корпоративне управління та оподаткування.

9. Загальною метою урядів, що підтримують Керівні принципи є їх підтримка позитивного внеску, який ТНК можуть внести в економічний, екологічний та суспільний прогрес і мінімізувати труднощі, які можуть виникнути в результаті їх різних операцій. Працюючи в цьому напрямку уряди, співпрацюють з багатьма фірмами, профспілками та іншими неурядовими організаціями, які працюють для досягнення тієї ж мети, але використовують свої способи вирішення проблеми. Уряди можуть надати допомогу шляхом встановлення рамок ефективної державної політики, основними пріоритетами якої є стійка макроекономічна політика, виключення дискримінації підприємств, застосування відповідного державного регулювання та контролю, неупереджена система судів та правового примусу, компетентна та чесна державна влада. Уряду також можуть допомогти у вирішенні обговорюваного питання шляхом затвердження та впровадження в життя відповідних стандартів та ведення політики, спрямованої на підтримку сталого розвитку і шляхом прийняття на себе обов'язки гарантувати, що даний сектор державної діяльності буде компетентним і ефективним.

Уряди, підтримуючи Керівні принципи, зобов'язуються продовжувати постійне вдосконалення внутрішньодержавної та міжнародної політики для покращення добробуту та умов життя всіх людей.

I. ПОНЯТТЯ І ПРИНЦИПИ

1. Керівні принципи є рекомендаціями адресованими урядами ТНК. Вони встановлюють принципи і стандарти добросовісної практики, сумісні із застосовним правом та міжнародно визнаними стандартами. Дотримання Керівних принципів корпораціями є добровільним і не забезпечується силою правового примусу проте, деякі питання, яких стосуються Керівні принципи, можуть також регулюватися національним законодавством або міжнародними зобов'язаннями.

2. Дотримання національного законодавства є першим обов'язком підприємств. Керівні принципи - не є його заміною, та їх не потрібно сприймати такими, що переважають над національною нормативною базою. Хоча Керівні принципи в багатьох випадках виходять за рамки законодавства, вони не повинні і не мають наміру поставити підприємство в ситуації, коли воно стикається із суперечливими вимогами. Проте, в країнах, де нормативна база суперечить принципам і стандартам Керівних принципів, підприємства повинні знайти засоби дотримуватися цих принципів і стандартів найповнішою мірою і таким чином, щоб вони не порушували національне законодавство.

3. Оскільки діяльність ТНК поширюється по всьому світу, міжнародне співробітництво в цій сфері має охоплювати всі країни. Уряди, підтримуючи Керівні принципи, заохочують їх дотримання корпораціями, що ведуть свою діяльність на території цих країн, одночасно беручи до уваги певні особливості кожної країни, де діють ТНК.

4. Точне визначення ТНК не потрібно для цілей Керівних принципів. Такі підприємства працюють в усіх секторах економіки. Зазвичай говориться про компанії або інші утворення, розташовані більш ніж в одній країні і пов'язані один з одним таким чином, що це дозволяє їм різними шляхами погоджувати свою діяльність. Коли одне або кілька таких утворень можуть чинити істотний вплив на діяльність інших, їх ступінь автономії в

рамках корпорації може значно відрізнятись в залежності від виду корпорації. Власність ТНК може бути приватною, державною або змішаною. Керівні принципи адресовані всім утворенням усередині ТНК (батьківським компаніям і / або філіям на місцях). Згідно з чинним розподілу відповідальності між ними, різні філіали можуть розраховувати на співпрацю і допомогу з боку інших філій з метою полегшити дотримання Керівних принципів.

5. Керівні принципи не спрямовані на представлення відмінностей у ставленні до транснаціональних і національних корпораціям, вони відображають сумлінну практику для всіх. Таким чином, діяльність транснаціональних і національних корпорацій однаково поважається і однаково є предметом регулювання Керівних принципів.

6. Уряди заохочують якомога більш повне дотримання Керівних принципів. Хоча визнано, що малі та середні підприємства не можуть мати такі ж можливості, що й великі корпорації, уряди, що підтримують Керівні принципи, тим не менше повинні заохочувати зазначені вище компанії дотримуватись рекомендацій Керівних принципів найбільш повною мірою.

7. Уряди, які дотримуються Керівних принципів, не повинні використовувати їх в протекціоністських цілях, або використовувати їх таким шляхом, який міг би викликати питання про порівняльні переваги кожної країни, в якій ТНК ведуть інвестиційну діяльність.

8. Уряди мають право, в межах своєї юрисдикції, визначати умови, за якими ТНК повинні вести свою діяльність, що є предметом міжнародного права. Філії ТНК, що знаходяться в різних країнах, повинні підкорятися законам цих країн. Коли створюється ситуація, за якої ТНК є предметом конфліктних вимог держав, що приєдналися до Керівних принципів чи третіх країн, уряди цих держав заохочуються до співпраці з метою найбільш справедливого вирішення проблем, які можуть виникнути в цій галузі.

9. Уряди, які дотримуються Керівних принципів, застосовують їх з урахуванням того, що ці Керівні принципи будуть накладати на них обов'язок ставитися до корпорацій неупереджено і відповідно до норм міжнародного права та їх договірними зобов'язаннями.

10. Використання відповідних міжнародних механізмів вирішення спорів, що включають арбітраж, заохочується як засіб, що полегшує вирішення правових проблем, що виникають між корпораціями та урядами приймаючих країн.

11. Уряди, які дотримуються Керівних принципів, будуть впроваджувати їх в життя і заохочувати їх використання. Вони зобов'язалися заснувати Національні Контактні Пункти, які повинні будуть проводити Керівні принципи в життя і бути центром обговорення всіх питань що стосуються Керівних принципів. Уряди, що приєдналися будуть також брати участь у необхідних переглядах Керівні принципи та консультаційних процедурах щодо тлумачення Керівних принципів на тлі мінливої картини світу.

II ЗАГАЛЬНА ПОЛІТИКА

Підприємства повинні брати до уваги політику держав, в яких вони ведуть свою діяльність і враховувати інтереси своїх акціонерів. Відповідно:

A. Підприємствам варто дотримуватися наступного:

1. Сприяти економічному, соціальному прогресу та прогресу в сфері екології, щоб досягти стійкого розвитку.

2. У своїй діяльності поважати визнані на міжнародному рівні права людини.

3. Заохочувати місцеві здібності через тісну співпрацю з місцевим співтовариством, включаючи торгові інтереси, а так само і розвиток діяльності корпорації на місцевих і зарубіжних ринках, сумісної з вимогами законної комерційної практики.

4. Заохочувати формування капіталу людських ресурсів, зокрема, шляхом створення можливостей для забезпечення зайнятості та полегшення доступу робочих до навчання.

5. Утримуватися від пошуку і отримання пільг, які не відповідають законам або іншим регулятивним актам які належать до прав людини, питань навколишнього середовища, здоров'я, безпеки, праці, оподаткування, фінансів або інших питань.

6. Підтримувати і дотримуватися корпоративних принципів управління, розвивати і застосовувати хорошу корпоративну практику управління що поширюється і на групи підприємств.

7. Розвивати і застосовувати ефективну практику саморегулювання та системи управління, які сприяють забезпеченню конфіденційності і взаємної довіри між корпораціями та суспільством, в рамках якого вони здійснюють свою діяльність.

8. Доводити до відома працівників, найманих багатонаціональними підприємствами, політику компанії, шляхом відповідного розповсюдження цієї політики, в тому числі через навчальні програми.

9. Утримуватися від дискримінації або дисциплінарних дій відносно працівників, які подають (bona fide) законні звернення до адміністрації або, як належить, до компетентних державних органів, щодо дій фірми, які суперечать закону, Керівним принципам або політиці корпорації.

10. Здійснювати процедуру належної ретельності з метою оцінки ризиків, наприклад, шляхом запровадження на підприємстві систем управління ризиками для їх виявлення, запобігання та пом'якшення фактичних і потенційних несприятливих впливів, як описано в параграфах 11 і 12, а також вважати на те, яким чином такі впливи залагоджуються. Характер і масштаб належної ретельності залежать від обставин конкретної ситуації.

11. Уникати спричинення або підсилення несприятливих впливів у справах, що їх охоплюють Керівні принципи, через власні дії, і вдаватися до заходів на подолання таких впливів, коли вони відбуваються.

12. Прагнути запобігти або пом'якшити несприятливий вплив, коли своїми діями його не спровокували, але, не зважаючи на це, такий вплив має безпосереднє відношення до операційної діяльності підприємства, продукції або послуг через ділові стосунки. Це не має на меті перенести відповідальність з юридичної особи, що викликає негативний вплив на підприємство, з яким така юридична особа має ділові відносини.

13. На додаток до заходів на подолання негативних впливів в рамках сфери охоплення Керівними принципами, заохочувати, коли це можливо здійснити, намагання ділових партнерів, включаючи постачальників та субпідрядників застосовувати принципи відповідальної ділової поведінки, що узгоджуються з Керівними принципами.

14. Об'єднувати зусилля із відповідними зацікавленими сторонами для забезпечення реальної можливості врахування їх поглядів щодо планування і прийняття рішень стосовно проектів або інших заходів, які можуть значно впливати на місцеві громади.

15. Утримуватись від будь-якого незаконного втручання в політичну діяльність на місцевому рівні.

В. Підприємства заохочуються до наступних дій:

1. Надавати підтримку, відповідно до власних обставин, спільним зусиллям в рамках певних форумів стимулювати свободу в мережі Інтернет поважаючи свободу виразу думки, свободу зібрань та асоціацій в режимі он-лайн.

2. Брати участь або підтримувати, де прийнятно, приватні або багатосторонні ініціативи зацікавлених сторін і соціальний діалог щодо відповідального управління ланцюгом постачання при забезпеченні того, що ці ініціативи належним чином враховують їх соціальні та економічні наслідки в країнах, що розвиваються, а також беруть до уваги діючі, визнані на міжнародному рівні стандарти.

ІІІ. РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ

1. Корпорації повинні гарантувати, що своєчасна і точна інформація з усіх матеріальних аспектів їх діяльності, структури, фінансового становища, різних досягнень, власності та управління буде відкритою для ознайомлення з нею. Ця інформація повинна бути відкритою щодо корпорації як єдиного цілого, і при необхідності - щодо бізнес-мережі та сфери розповсюдження. Відкрита політика корпорації повинна відповідати природі, розміром і місцезнаходженням корпорації, з належною повагою до вартостей, комерційної таємниці та інших питань конкуренції на ринку.

2. Політика розкриття інформації підприємствами має містити матеріальну інформацію, але не обмежуватися нею щодо наступного:

- a) результати фінансової та операційної діяльності підприємства;
- b) Цілі діяльності підприємства;

c) Головні частки власності та право голосу, включно із структурою групи підприємств та взаємними зв'язками у групі, також з механізмами підсилення контролю;

d) Політика винагороди праці для членів правління та головних керівників, а також інформація про членів правління, включно з їх кваліфікацією, процесом відбору та іншими керівними посадами підприємства, а також, чи кожен член правління розцінюється правлінням як незалежна особа;

e) Трансакції з пов'язаними сторонами;

f) Передбачені фактори ризику;

g) Питання стосовно працівників та інших зацікавлених сторін;

h) Структура корпоративного управління та політики, зокрема, зміст будь-якого корпоративного кодексу управління чи політики та процес їх імплементації.

3. Підприємствам рекомендовано надавати додаткову інформацію, що може містити наступне:

a) заяви про цінності або ділову поведінку, що призначені для публічного оголошення, включно, та в залежності від співвідношення з діяльністю підприємства, з інформацією щодо політики підприємства стосовно аспектів, охоплених Керівними принципами;

b) політики та інші норми поведінки, якими підприємство керується, дата їх ухвалення, та країни й юридичні особи, яких такі документи стосуються;

c) результати щодо реалізації таких політик і норм поведінки;

d) інформація про системи внутрішнього аудиту, управління ризиками та виконання законодавчих вимог;

e) інформація щодо трудових відносин з працівниками та іншими зацікавленими сторонами.

4. Підприємства мають використовувати стандарти високої якості для розкриття фінансової та не фінансової інформації, включаючи навколишнє середовище та соціальну політику. Стандарти або політики за якими інформація збирається та публікується мають бути описані. Щорічний аудит має виконуватися незалежним, компетентним і кваліфікованим аудитором для того, щоб і Рада директорів, і акціонери отримали зовнішнє об'єктивне підтвердження того, що фінансова звітність вірно представляє фінансовий стан і результати діяльності підприємства в усіх матеріальних аспектах.

IV. ПРАВА ЛЮДИНИ

Держави зобов'язані захищати права людини. Підприємства, в рамках міжнародно визнаних прав людини, міжнародних зобов'язань щодо прав людини тих країн, в яких вони працюють, та з огляду на національну законодавчу базу, повинні:

1. Поважати права людини, а це означає, що вони повинні уникати порушень прав людини іншими та мають знаходити розв'язання ситуацій, в яких вони опинилися внаслідок несприятливих впливів, пов'язаних з правами людини.
2. В контексті їх власної діяльності уникати спричинення несприятливих впливів, пов'язаних з правами людини, або сприяння ним, та знаходити розв'язання ситуацій, спровокованих такими впливами.
3. Шукати шляхів запобігання чи пом'якшення негативних впливів ситуацій з правами людини, що безпосередньо пов'язані з веденням їх бізнесу, з продуктами чи послугами в рамках ділових відносин, навіть коли вони самі не спричиняли таких впливів.
4. Мати в політиці зобов'язання поважати права людини.
5. Виконувати процедуру належної ретельності стосовно прав людини відповідно до їх обсягу, характеру та контексту діяльності, а також ступеня ризику щодо негативних впливів у сфері прав людини.
6. Забезпечувати та співробітничати, в рамках легітимних процесів, для правового захисту від негативних впливів у сфері прав людини, до яких вони причетні, або які ними спричинені.

V. ЗАЙНЯТІСТЬ ТА ВІДНОШЕННЯ У СФЕРІ ПРОМИСЛОВОСТІ

1. Корпорації повинні, в рамках чинного права, регулювання та переважання трудових відносин та практик в сфері зайнятості та прийнятних міжнародних стандартів праці :
 - a) Поважати право працівників, зайнятих на багатонаціональному підприємстві, створювати профспілки і представницькі організації, або приєднуватися до них, з їх власного вибору;
 - b) Поважати право працівників, зайнятих на багатонаціональному підприємстві, створювати профспілки і представницькі організації, з їх власного вибору, визнаних для цілей колективного договору та приймати участь у конструктивних переговорах індивідуально або через асоціації працівників з такими представниками з метою досягнення згоди з питань умов праці;
 - c) Сприяти ефективній відміні дитячої праці, вдатися до негайних і ефективних заходів з метою забезпечити заборону й усунення найгірших форм дитячої праці, й сприймати це як нагальну справу;

d) сприяти виключенню всіх форм примусової чи обов'язкової праці і робити адекватні кроки, аби забезпечити, щоб примусової або обов'язкової праці не існувало в їх операціях;

e) Керуватися в своїй діяльності принципом рівних можливостей і ставлення в рамках трудових відносин і не допускати дискримінації проти своїх працівників із таких підстав як раса, колір шкіри, стать, релігія, політичні переконання, національне чи соціальне походження чи іншого статусу, якщо відбір не проводиться щодо характеристик працівника, встановлених урядовою політикою, яка особливо заохочує більш високу кваліфікацію трудові здібності чи відноситься до невід'ємних вимоги роботи

2a) Забезпечувати такі можливості представникам працівника, як це може бути необхідно для сприяння у розвитку практики ефективних колективних угод.

b) Надавати інформацію представникам працівників яка необхідна для переговорів щодо умов праці;

c) Забезпечувати інформацією працівників та їх представників, яка дала б їм можливість дізнатися правду і сформувані справедливий погляд на сутність компанії або, по можливості, на корпорацію в цілому.

3. сприяти проведенню консультацій і співпраці між працедавцями, працівниками та їх представниками з питань, що є важливими для обох сторін.

4. a) Дотримуватися стандартів у сфері праці та індустрії не менш сприятливих, ніж правила дотримувані роботодавцями того ж рівня в приймаючій країні;

b) Коли багатонаціональні підприємства працюють в країнах, що розвиваються, де може не бути працедавців з якими можливо порівняння, надавати кращу можливу заробітну плату, соціальний пакет і умови праці, в рамках політики держави. Вони мають співвідноситися з економічною позицією підприємства, але мають бути принаймні адекватними, аби задовольняти основні потреби працівників та їх сімей;

c) Вживати необхідних заходів для забезпечення здоров'я та безпеки робітників на виробництві.

5. У своїй діяльності, для забезпечення найбільшої вірогідності здійснення поставлених цілей, ТНК повинні формувати персонал з місцевого населення і організувати їх навчання з метою збільшити ступінь майстерності, у співпраці з представниками працівників і, по можливості, у співпраці з відповідними органами влади.

6. Брати до уваги зміни у діяльності, які здатні вплинути на зайнятість, зокрема, в разі закриття філії підприємства, що припускає зупинку виробництва або звільнення робітників, компанії повинні у розумний строк повідомити про такі зміни представників робітників, і, коли це необхідно, відповідні органи влади. і співпрацювати з вищевказаними представниками працівників щодо можливих шляхів пом'якшення негативних наслідків. Залежно від обставин справи, було б правильно, якби управління могло повідомляти про такі наслідки до того як буде прийнято остаточне рішення. Інші кошти також можуть бути

застосовані, щоб забезпечити співпрацю між роботодавцями, працівниками та органами влади для запобігання негативних наслідків рішень.

7. Під час сумлінних переговорів з представниками працівників з питань умов праці, або коли працівники реалізують право на об'єднання, адміністрація ТНК не повинна загрожувати їм перемістити всі або частину робітників підрозділів з однієї країни в іншу, перемістити їх з одного філіалу корпорації в іншій, який знаходиться в іншій країні, щоб вплинути на вирішення таких суперечок нечесним шляхом або перешкодити реалізації працівниками права на об'єднання.

8. Давати можливість уповноваженим представникам працівників на їх місці праці вести переговори про укладення колективного договору або щодо управління у сфері праці, що дозволяє сторонам радитися з питань, що становлять спільний інтерес, з представниками адміністрації, які мають повноваження приймати рішення з цих питань.

VI. НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Транснаціональні корпорації мають, в рамках законів, інструкцій та адміністративної практики тих країн, де вони ведуть свою діяльність, та відповідно до діючих міжнародних угод, принципами, цілями і стандартами, в належній мірі враховувати необхідність охорони навколишнього середовища, забезпечення здоров'я та безпеки громадян і вести свою діяльність таким чином, щоб сприяти досягненню більш широкої мети сталого розвитку. Зокрема, корпорації повинні:

1. Організувати та підтримувати систему охорони навколишнього середовища, включаючи:

a) збирання та оцінку адекватної та своєчасної інформації стосовно охорони навколишнього середовища, здоров'я та безпеки ведення їх діяльності;

b) постановку завдань і цілей, спрямованих на більш ефективну охорону навколишнього середовища та використання ресурсів, де прийнятно, показники мають відображати відповідні національні політики та міжнародні зобов'язання щодо довкілля і

c) проведення регулярного спостереження і перевірку досягнень у сфері охорони навколишнього середовища, здоров'я і безпеки.

2. Беручи до уваги звернення, що стосуються справи вартості, конфіденційність і захист авторських прав інтелектуальної власності:

a) надавати населенню і працівникам адекватну і своєчасну інформацію таку, що її можна виміряти і перевірити (де це прийнятно) про можливі наслідки впливу діяльності ТНК на навколишнє середовище, здоров'я та безпека, яка може включати доповіді про прогрес у покращенні навколишнього середовища, і

b) брати участь у відповідних та своєчасних комунікаціях та консультаціях з громадськістю, яка безпосередньо стосується політик корпорацій з питань охорони навколишнього середовища, здоров'я та безпеки та її імплементації.

3. Оцінювати можливі наслідки щодо екології, здоров'я людей та політики безпеки, пов'язані з виробництвом, товарами і послугами корпорацій на протязі всього часу їх існування і направляти в приймаючі рішення органи з метою уникнути, або коли це неможливо, пом'якшити їх. У тих випадках коли, передбачувана діяльність ТНК може значною мірою вплинути на захист навколишнього середовища, на здоров'я та безпеку громадян, це є підставою для необхідності санкціонування такої діяльності компетентними органами.

4. Розуміти небезпеку своїх дій як наукового, так і технічного характеру, в тих випадках де є загроза серйозної шкоди навколишньому середовищу, беручи до уваги здоров'я людей, безпеку, не використовувати відсутність повної наукової доведеності як привід для не застосування економічно виправданих засобів для запобігання або зведення до мінімуму такого роду збитку.

5. Затверджувати плани щодо запобігання, зведення до мінімуму і контролю за нанесенням шкоди навколишньому середовищу і здоров'ю в результаті їх діяльності, у тому числі в результаті нещасних випадків і надзвичайних ситуацій: і мати механізми для негайного сповіщення компетентних органів.

6. Постійно шукати нові можливості для вдосконалення своєї діяльності в сфері захисту навколишнього середовища на рівні підприємства та його ланцюга постачання шляхом заохочення де це можливо, до такої діяльності як:

a) запровадження у виробництво нових технологій і операційних процесів у всіх частинах корпорації, яка відображає стандарти щодо захисту навколишнього середовища, застосовувані в кращій частині корпорації;

b) розробка і просування товарів і послуг, що не роблять шкідливого впливу на навколишнє середовище; є безпечними при безпосередньому застосуванні; зменшує викиди парникових газів, ефективні у використанні енергетичних та природних ресурсів; можуть бути повторно використаними, відновленими або безпечно утилізувати;

c) сприяння більш високому рівню поінформованості покупців про екологічні наслідки використання продуктів і послуг корпорації, включно з наданням точної інформації про їх продукцію (наприклад, про викиди з парниковим ефектом, вплив на біорозмаїття, ефективність використання природних ресурсів або інші екологічних проблеми);

d) Шукати й оцінювати засоби покращення екологічних наслідків на тривалий термін, наприклад, шляхом розробки стратегій скорочення викидів, ефективного використання природних ресурсів і переробки відходів, заміни або зниження використання токсичних речовин, або стратегій, націлених на збереження біологічного розмаїття.

7. Забезпечувати відповідну професійну підготовку працівників з питань екології, здоров'я і безпеки, зайнятих у сфері захисту навколишнього середовища і включаючи правильне поводження з небезпечними матеріалами та запобігання екологічним нещасних випадків, а також з питань більш загального управління у сфері навколишнього середовища,

таким як екологічні наслідки застосовуваних процесів, відносини з громадськістю та екологічні технології.

8. Робити внесок у розвиток технологій, які головним чином мають відношення до захисту навколишнього середовища та економічно ефективної політики в цій галузі, наприклад, за допомогою партнерства та ініціатив, які збільшать захист навколишнього середовища та обізнаності суспільства у цій сфері.

ВІІ. БОРОТЬБА З ХАБАРНИЦТВОМ, З ДОМАГАННЯМ ЧИ ВИМАГАННЯМ ХАБАРА

Корпорації не повинні прямо або побічно пропонувати, обіцяти, давати, або вимагати хабара чи будь-яку іншу не передбачену винагороду для розвитку або стримування виробництва або іншої неправомірної винагороди. Підприємства також мають чинити опір домаганням чи вимаганням хабара. Зокрема корпорації зобов'язані:

1. Не пропонувати, не обіцяти або надавати неналежні грошові чи інші переваги офіційним особам або працівниками партнерів по бізнесу. Подібним чином, підприємства не повинні заохочувати надання, погоджуватися з або приймати неналежні грошові чи інші переваги від державних службовців або працівників ділових партнерів. Підприємства не повинні використовувати треті сторони, - агентів чи інших посередників, консультантів, представників, дистриб'юторів, консорціуми, підрядників і постачальників, а також партнерів по спільним підприємствам, - для направлення неналежних грошових чи інших переваг державним службовцям, або працівникам своїх ділових партнерів, або їх родичам чи іншим особам, які в приймають участь у цьому бізнесі.

2. Розробити та запровадити адекватні механізми внутрішнього контролю, програми з етичної поведінки та виконання законодавчих вимог, або заходів запобігання і виявлення хабарництва, на базі оцінки ризиків, притаманних окремим обставинам функціонування підприємства, зокрема ризику хабарництва, з якими стикається підприємство, (наприклад, його географічне положення й сектор економіки). Такі механізми внутрішнього контролю, програми з етичної поведінки та виконання законодавчих вимог, або заходи мають охоплювати систему фінансових і бухгалтерських процедур, включно із системою внутрішнього контролю, розробленою з увагою до забезпечення ведення достовірних і точних бухгалтерських книг, записів, і рахунків, аби гарантувати, що вони не можуть бути використані з метою хабарництва або приховування хабарництва. Такі індивідуальні обставини і ризики хабарництва потребують регулярного моніторингу і мають повторно оцінюватися в міру необхідності, аби гарантувати, що механізми внутрішнього контролю, програми з етичної поведінки та виконання законодавчих вимог або заходи, скориговані і продовжують бути ефективними, а також, аби пом'якшити ризик підприємств бути втягнутими в хабарництво, домагання чи вимагання хабара.

3. Забороняти або протидіяти, через механізми внутрішнього контролю, програми з етичної поведінки та виконання законодавчих вимог або заходів, використання сплати невеликих сум стимулювання, що є зазвичай незаконним в країнах, де вони здійснюються, а коли такі платежі надходять, точно обліковувати їх в бухгалтерських книгах і фінансових записах.

4. Забезпечувати, урахування специфічних ризиків хабарництва для певного підприємства, відповідне документування процедури належної ретельності щодо найму та відповідного регулярного нагляду за діяльністю агентів винагорода агентів була відповідною і тільки за законні послуги. Де можливо список агентів, задіяних з зв'язку із операціями з публічними установами державними підприємствами мають зберігатись та бути доступними компетентним уповноваженим органам, відповідно до діючих вимог публічного оприлюднення інформації.

5. Збільшити відкритість своєї діяльності в боротьбі з хабарництвом, домаганням хабара та здирництвом. Заходи можуть включати публічні повідомлення про заходи проти хабарництва та здирництва, розкриття систем управління, та систем внутрішнього контролю, програм чи заходів щодо етичної поведінки та виконання законодавчих вимог які компанія прийняла для такої боротьби. Підприємства повинні також заохочувати відкритість і діалог з громадськістю, щоб таким чином сприяти своїй поінформованості та співпрацювати в боротьбі з хабарництвом, домаганням хабара та здирництвом.

6. Сприяти обізнаності своїх службовців положенням внутрішнього контролю, програм чи заходів щодо етичної поведінки та виконання законодавчих вимог вживати заходів для боротьби з хабарництвом домаганням хабара та здирництвом шляхом розповсюдження цих заходів, а також за допомогою проведення спеціальних тренінгів та прийняття відповідних програм чи заходів та дисциплінарних процедур.

7. Не робити незаконних внесків на користь кандидатів на державні посади або політичним партіям або яким-небудь іншим політичним організаціям. Внески на політичні цілі повинні повністю відповідати вимогам публічної відкритості і про них має бути повідомлено вищій адміністрації.

VIII. ІНТЕРЕСИ СПОЖИВАЧА

Маючи справу з споживачами, підприємства повинні діяти у відповідності з сумлінністю, ринкової та рекламної практикою і повинні робити всі необхідні кроки, щоб гарантувати надійність та якість вироблених ними товарів та послуг. Зокрема, вони повинні:

1. Забезпечити, щоб всі вироблені ними товари та послуги відповідали всім встановленим або потрібним за законом стандартам безпеки і здоров'я покупців, включаючи ті попередження що стосуються здоров'я, безпеки товару і мали інформаційні ярлики.

2. Надавати точну, таку, що її можна перевірити, прозору інформацію достатню, щоб дозволити покупцеві зробити вірний вибір, включно з інформацією відносно цін і, де прийнятно, вмісту, безпечного використання, екологічних властивостей, ремонту, зберігання й утилізації товарів і послуг. Там, де це можна зробити, така інформація має бути надана в спосіб, що покращує здатність споживача порівнювати.

3. Надавати споживачам доступ до чесного, легкого у користуванні, вчасного та дійового позасудового розв'язання спірних питань та механізмів відшкодування, без зайвих виплат чи відшкодувань.

4. Не здійснювати презентацій і не робити упущень в роботі, а також не брати участь в будь-якій іншій діяльності, яка є облудною, вводить в оману, є шахрайською або незаконною.

5. Підтримувати зусилля з розвитку освіченості споживача за напрямками, які мають відношення до їх діяльності, з метою, окрім іншого, покращити здатність споживачів: і) приймати поінформовані рішення щодо складних товарів, послуг і ринків, ii) краще розуміти економічний, екологічний і соціальний вплив їх рішень та iii) підтримувати стале споживання .

6. Поважати особу покупця та вдаватися до обґрунтованих заходів для забезпечення захисту особистих даних, які вони збирають, зберігають чи поширюють.

7. Повною мірою співпрацювати з органами влади з метою запобігання та боротьби з оманними маркетинговими практиками (включно з рекламою, що надає невірну інформацію та з шахрайством у сфері торгівлі) та зменшувати або попереджати серйозну шкоду здоров'ю або довкіллю що виникла в результаті споживання або утилізації їх товарів чи послуг .

8. У застосуванні викладених вище принципів вважати на і) потреби уразливих груп чи споживачів у важких обставинах, а також ii) специфічні проблеми, що можуть ставати перед споживачами у сфері електронної торгівлі.

ІХ. НАУКА І ТЕХНІКА.

Підприємства повинні:

1. По можливості гарантувати, що їх діяльність відповідає науковій і технологічній політиці (НТ) і планам країн, в яких вони працюють, і є відповідним внеском у розвиток місцевої і національної новаторської думки.

2. Здійснювати, де це реально, в рамках своєї роботи і практики, вивезення і розповсюдження нових технологій і know how з відповідною турботою про захист прав інтелектуальної власності.

3. Коли це можливо, представляти наукові і технічні роботи в приймаючих країнах для задоволення потреб місцевого ринку, а також використовувати в НТ персонал приймаючої країни і здійснювати його спілкування, беручи до уваги комерційні потреби.

4. Видаючи ліцензію на використання прав інтелектуальної власності або при іншій передачі технології, вони повинні робити це в розумні строки і на розумних умовах і таким чином, щоб внести вклад в сталий довгостроковий розвиток приймаючої країни.

5. Коли це відповідає комерційним цілям, розвивати зв'язки з місцевими університетами, науково-дослідними інститутами і брати участь у спільних дослідницьких проектах разом з місцевою промисловістю або промисловими асоціаціями.

X. КОНКУРЕНЦІЯ

Підприємства повинні:

1. Вести свою діяльність у відповідності до діючого законодавства і нормативних актів щодо конкуренції, беручи до уваги законодавство щодо конкуренції усіх інших юрисдикцій, в яких їх діяльність може мати анти-конкурентні наслідки.

2. Утримуватися від входження в антиконкурентні угоди між конкурентами або виконання їх, включно з наступними домовленостями:

a. фіксування цін;

b. фальсифікування надбавок;

c. встановлення обмежень або квот;

d. розділ ринків, розподіляючи покупців, постачальників, території або ділянок торгівлі.

3. Співпрацювати з органами влади що розслідують серед іншого питання конкуренції з виконанням законодавства, що застосовується та відповідних гарантій, шляхом надання якомога швидше і повно відповідей на їхні запити, та з урахуванням використання таких наявних інструментів, як відмова від конфіденційності, де це прийнятно, з метою сприяння ефективному та дійовому співробітництву з органами що розслідують.

4. Регулярно забезпечувати на рівні обізнаність своїх співробітників про важливість узгодження своєї діяльності з відповідними законами і правилами, що стосуються конкуренції нормативних актів, і, зокрема, провадити навчання вищих ланок керівництва підприємства з питань ведення конкурентної боротьби.

XI. ОПОДАТКУВАННЯ

1. Дуже важливо, щоб корпорації фінансово підтримували країни, в яких вони розташовані, шляхом своєчасної оплати всіх своїх податкових зобов'язань. Зокрема, підприємства повинні підкорятися букві і духу законів у всіх країнах, в яких вони працюють. Вірність духу закону означає виявлення та слідування наміру законодавця. Це не потребує від підприємства сплати сум, більших за ті, що вимагає закон згідно його інтерпретації. Виконання податкових вимог включає в себе: забезпечення відповідних органів необхідною інформацією для правильного визначення розміру податку, розрахованого відповідно до їх операціями, і узгодження встановлених умов діяльності за правилом-піднятої руки.

2. Підприємства мають ставитися до управління податками і виконання податкових вимог як до важливих складових їх систем нагляду та управління ризиками в ширшому розумінні. Зокрема, корпоративні органи управління повинні ухвалити стратегії управління податковим ризиком, аби гарантувати, що фінансовий, регуляторний та репутаційний ризики, пов'язані з оподаткуванням, повною мірою ідентифіковані та оцінені .

**КЕРІВНІ ПРИНЦИПИ ОЕСР ДЛЯ
БАГАТОНАЦІОНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ:**

**Рекомендації для відповідального ведення
бізнесу у глобальному контексті**

Оновлено : травень 2011

**ЦЕНТР
РОЗВИТОК КОРПОРАТИВНОЇ
СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ**
Можливість бути першими.

Kingdom of the Netherlands

100 екземплярів
надруковано в рамках проекту
за підтримки Посольства Королівства Нідерландів в Україні